

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔

เล่ม ๑๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

พระราชบัญญัติ

ประถมศึกษา (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เป็นปีที่ ๓๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รอง-
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีในกระทรวงศึกษาธิการ รอง-
อธิบดีกรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการกองการประถมศึกษา
หัวหน้ากองในกรมสามัญศึกษา หัวหน้ากองในกรมพลศึกษา
หัวหน้ากองในกรมวิชาการ หัวหน้าแผนกโรงเรียน กองการ
ประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ตรวจ-
ราชการกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการ-
จังหวัดผู้ช่วย นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ
กิ่งอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอประจำ
กิ่งอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ในท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นเทศบาล และได้รับโอนโรงเรียน
ประชาบาลไปจัดการแล้ว ให้นายกเทศมนตรี และพนักงาน
เทศบาลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่การศึกษาของเทศบาล เป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่โดยตำแหน่งด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เด็กทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปด ต้องเรียนอยู่
ในโรงเรียนประถมศึกษาจนมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็น
ผู้มีความรู้สอบไล่ได้ประโยคประถมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร
ประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรอื่นที่
รัฐมนตรีเห็นว่าเทียบเท่า

เมื่อมีความเหมาะสมเฉพาะท้องถิ่นตำบลใด เกณฑ์ความรู้
สอบไล่ได้ประโยคประถมศึกษาตอนต้นตามความในวรรคก่อน
อาจเขยิบขึ้นเป็นความรู้สอบไล่ได้ประโยคประถมศึกษาตอน
ปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้ ตามที่รัฐมนตรี
จะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การนับอายุให้นับตามปีประดิทินตามกฎหมายว่าด้วย
ปีประดิทิน”

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กคนใดร้องขอ
เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ยกเว้นเด็กคนนั้นจากการเรียนอยู่ใน
โรงเรียนประถมศึกษา โดยเหตุที่เด็กคนนั้นได้รับการศึกษาอยู่
ในครอบครัวของตน และเมื่อนายอำเภอได้พิจารณาเห็นชอบ
ตามเกณฑ์ในกฎกระทรวงที่ได้กำหนดไว้แล้ว ให้นายอำเภอสั่ง
ยกเว้นได้”

บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องส่งเด็กที่ได้รับการยกเว้นนั้น
ให้ศึกษาธิการอำเภอสอบไล่ความรู้ปีละหนึ่งครั้ง ถ้าปรากฏว่า
เด็กนั้นไม่มีความรู้เพียงพอตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษา
ตอนต้นหรือประโยคประถมศึกษาตอนปลายของกระทรวง-
ศึกษาธิการ แล้วแต่กรณี หรือหลักสูตรอื่นที่รัฐมนตรีเห็นว่า
เทียบเท่า หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัด
จะสั่งถอนการยกเว้นนั้นก็ได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ตำบลใดไม่มีโรงเรียนประถมศึกษา หรือมี
ไม่พอแก่ความเป็นอยู่แห่งตำบลนั้น ให้นายอำเภอจัดตั้งโรงเรียน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ประถมศึกษาขึ้นตามจำนวนที่เห็นสมควร โดยความเห็นชอบ
ของผู้ว่าราชการจังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ เงินที่ต้องใช้จ่ายสำหรับการตั้งและดำรง
โรงเรียนนั้นให้ได้รับจากทรัพย์สินซึ่งประชาชนออกให้โดย
ใจสมัคร หรือโดยกฎหมาย หรือจากงบประมาณแผ่นดิน”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราช-
บัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ให้นายอำเภอเป็นผู้จัดการโรงเรียน และ
ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ช่วยโดยตำแหน่ง นอกจากนี้
นายอำเภอจะตั้งข้าราชการอื่นในอำเภอนั้นเป็นผู้ช่วยอีกก็ได้เมื่อ
เห็นสมควร

ในกรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการปรับปรุงการประถม
ศึกษา ผู้ว่าราชการจังหวัดจะตั้งศึกษาธิการจังหวัดให้เป็น
ผู้จัดการโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนหนึ่งโรงเรียนใดแทน
นายอำเภอก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ การจัดการประถมศึกษาของเทศบาลนั้น ให้มีคณะกรรมการอำนวยการศึกษาตามจำนวนที่คณะเทศมนตรีจะได้อำหนด แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าคนและไม่เกินสิบเอ็ดคน ให้นายกเทศมนตรีเป็นประธานโดยตำแหน่ง และให้มีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน เป็นกรรมการ นอกนั้นให้คณะเทศมนตรีเป็นผู้เลือก ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ คณะกรรมการอำนวยการศึกษา มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการเงินและทรัพย์สินของโรงเรียนให้เรียบร้อย

(๒) ท่างบประมาณรายรับรายจ่ายของโรงเรียนแยกเป็นรายโรงเรียน

(๓) จัดสถานที่เรียนและเครื่องใช้ให้พอควรแก่การ

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

(๔) ตรวจสอบกิจการของโรงเรียนเป็นครั้งคราว และให้รายงานถึงกิจการของโรงเรียนต่อคณะเทศมนตรีทุกภาคเรียน

(๕) ทำรายงานประจำปีแสดงกิจการของโรงเรียนยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามกำหนดเวลาและตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

(๖) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ บิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใดไม่แจ้งรายการสำรวจเด็กตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท”

“มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กคนใดไม่ปฏิบัติตามแจ้งความของนายอำเภอตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

เล่ม ๑๕ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ บิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใดต้องโทษตามมาตรา ๕๑ แล้วยังขัดขืนอยู่อีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

๑. เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ โดยกำหนดให้มีประถมศึกษาตอนปลายขึ้นในพระราชบัญญัติ แต่ในเวลาเดียวกันก็พยายามจำกัดการขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้นให้พอเหมาะแก่กำลังงบประมาณของรัฐบาล

๒. เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนเทศบาล ทั้งของกระทรวงศึกษาธิการและเทศบาลได้ดำเนินงานไปอย่างรัดกุมและได้ผลดียิ่งขึ้น

๓. เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรับปรุงการประถมศึกษาในด้านคุณภาพสะดวกและได้ผลดียิ่งขึ้น

๔. เพื่อให้การบังคับการเข้าเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยเขียบอำนาจการปรับให้สูงขึ้น